

SKOLPLAN

FÖR VANSBRO KOMMUN

2008 - 2012

Fastställd av Kommunfullmäktige 2007-12-17, § 109

1. Inledning

Enligt skollagen ska det finnas en kommunal skolplan som visar hur kommunens skolor ska fungera och utvecklas. Det ska framgå av skolplanen vilka åtgärder som kommunen planerar för att uppnå de nationella målen som finns i läroplaner och skollag.

Den kommunala skolplanen i Vansbro kommun omfattar hela barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde dvs. barnomsorg, grundskola, fritidsgårdar, gymnasieskola och vuxenutbildning.

När orden *skola* och *barn/elev* används i texten så innefattas såväl förskola och barn i förskoleåldern 1-5 år, som vuxenutbildning och vuxenstuderande. Ordet *lärare* omfattar även förskollärare, fritidspedagoger, barnskötare och andra yrkeskategorier som arbetar pedagogiskt med barn.

Arbetsgång

En arbetsgrupp bestående av ledamöter från Barn- och utbildningsnämnden samt representanter från de fackliga organisationerna och Barn- och utbildningsenhetens verksamheter har under våren 2007 arbetat fram ett förslag till ny skolplan för Vansbro kommun

Skolchefen har ansvarat för vägledning och koordination av arbetet.

Arbetsprocessen startade med att gruppen delades upp i fyra fokusgrupper med en inledande uppgift att diskutera och beskriva vad som kännetecknar:

- En lärare i ”**En skola med hög kvalitet**”.
- ”**En Skola för Alla**” där våra barn/ungdomar får vad de behöver.

Därefter fick fokusgrupperna i uppdrag att beskriva de viktigaste kännetecknen på:

- En verksamhet med hög kvalitet inom målområdet ”**Normer och värden**”:
- En verksamhet med hög kvalitet inom målområdet ”**Ansvar och inflytande**”:
- En verksamhet med hög kvalitet inom målområdet ”**Kunskaper, utveckling och lärande**”:
- En verksamhet med hög kvalitet inom målområdet ”**Samverkan med andra**”:

Samverkans- och förankringsprocessen.

Ett utkast till skolplan har presenterats på två dialogcaféer för kommunmedborgare samt för kommunfullmäktiges ledamöter. Dessa hade följande frågeställningar att ta ställning till

- Vad tycker Du är bra med skolan?
- Vad tycker Du behöver förändras?

Dessutom har utkastet till skolplan varit utsänt på ”remiss” till berörda verksamheter.

Material från fokusgrupperna, de inkomna synpunkterna från de övriga träffarna och från ”remissomgången” har tjänat som underlag för arbetet och den slutliga versionen av skolplanen.

I arbetsgruppen har ingått:

Uwe Weigel	C (Ordf. BU)	Per Månsson	S (V.ordf. BU)
Anna Munters	C	Marja Kilpiö	Fp
Liselott Engman	S	Ingegärd Axelsson	Kd
Stina Munters	C	Anne Marie Stolpe	S
Barbro Eriksson	(7-9)	Ute Stöckmann	(LR)
Chatarina Emilsson	(Förskolan)	Birgitta Karlsson	(Fritids)
Rosita B-Hellberg	(Särskolan)	Kerstin Rälg-Olsson	(F-3)
Jonas Mannberg	(VUC)	Åke Johansson	(VUC)
Camilla Andersson	(LF)	Alice Berg-Aspelin	(LR)
Gun-Britt Gärds	(Kommunal)	Lotten Kluck	Rektor
Björn Lundin	Utvecklingsledare	Ingemar Karlsson	Rektor
Inger Gustafsson	Rektor	Margareta Persson	Rektor
Stephan Rosenström	Bitr. rektor	Monica Wall	Bitr. rektor
Kentth Carlsson	Skolchef		

2. Måldokument

Barn- och utbildningsnämnden har det samlade ansvaret för att alla verksamheter, som omfattas av denna plan, arbetar mot de mål som fastställts i kommunen eller av staten. Det övergripande uppdraget är att främja varje enskilt barns/enskild elevs personliga växande, lärande och utveckling till en ansvarsfull samhällsmedborgare.

A. INTERNATIONELLA RÄTTIGHETSDOKUMENT

- FN: s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- FN:s barnkonvention
- FN: s konvention angående flyktingars rättsliga ställning

Ovan skall vara vägledande för hur barn, unga och vuxna bemöts och behandlas i den kommunala verksamheten. FN: s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. Alla vuxna har ansvar för att dessa rättigheter efterlevs.

B. STATLIGA MÅLDOKUMENT

Skollagen, som är stiftad av riksdagen, innehåller de grundläggande bestämmelserna om förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning.

Vid sidan om skollagen och förordningar finns läroplaner för förskola, förskoleklass, fritidshem och det obligatoriska skolväsendet samt de frivilliga skolformerna. I dessa anges värdegrunden för verksamheterna och riktlinjer och mål att sträva mot och mål som ska uppnås.

Värdegrund.

Skolan har en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.

Mål att sträva mot i läroplanen anger inriktningen på arbetet. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling.

Mål att uppnå i läroplanen uttrycker vad barn, unga och vuxna minst skall ha uppnått när de lämnar verksamheten. Det är kommunens och varje enhets ansvar, att individerna ges möjlighet att uppnå dessa mål.

För grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen finns utöver läroplanerna även kursplaner för de olika ämnena. Det statliga liksom det kommunala uppdraget skall genomföras med likvärdig kvalitet i verksamheterna i kommunen.

C. KOMMUNALT MÅLDOKUMENT

"I alla kommuner skall det finnas en av kommunfullmäktige antagen skolplan som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas. Av skolplanen skall särskilt framgå de åtgärder som kommunen avser vidta för att uppnå de nationella mål som har satts upp för skolan. Kommunen skall kontinuerligt följa upp samt utvärdera skolplanen." Skollagen 2:a kap. 8 §.

Skolplanen är, tillsammans med budgeten, kommunfullmäktiges viktigaste styrdokument för kommunens förskolor och skolor.

Det är skolhuvudmannens (Barn- och utbildningsnämnden) ansvar att följa verksamheten och medverka till att inom givna ekonomiska ramar skapa så goda förutsättningar som möjligt för barn och ungdomar att klara de mål som satts upp.

Regeringen har beslutat att fr.o.m. den 1 juli 2006 införa förändringar i skolformsförordningarna när det gäller särskilt stöd och åtgärdsprogram. Förändringarna gäller samtliga skolformer och de fristående skolorna. Syftet är att stärka elevens rätt och ange en arbetsprocess som rektor ansvarar för. Att ge särskilt stöd till en elev för att nå målen är centralt i skollagstiftningen.

Rektor ansvarar för att genomföra en utredning om det finns signaler om att eleven kan vara i behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd skall rektor se till att det upprättas ett åtgärdsprogram. Syftet är att påverka de förutsättningar under vilka eleven arbetar. För att åtgärdsprogrammet skall bli ett verkningsfullt redskap skall det framgå vilka elevens behov är och hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet är en skriftlig bekräftelse på vilket stöd eleven är i behov av och en beskrivning av de in-

satser som ska göras. Det ger eleven och vårdnadshavarna insyn i de bedömningar som skolans personal gör.

3. PEDAGOGISK IDÉ

Det övergripande målet är att med skolan som grund ge alla barn och ungdomar förutsättningar för ett livslångt lärande.

Varje individ får vistas i en trygg miljö med stabila vuxenkontakter som utvecklar självkänsla och självförtroende. Samtliga barn/elever, oavsett eventuella svårigheter eller funktionsnedsättningar, ges förutsättningar för en meningsfull barnomsorg och skolgång.

I Vansbro kommun utvecklas barn/elever till demokratiska och ansvarskännande individer med förutsättningar att, i takt med stigande ålder och mognad, axla ett ökat ansvar och inflytande. Kommunens barn/elever ges modet, viljan och glädjen att utveckla sin identitet och personlighet som grund för en stark framtidstro. Verksamheten genomsyras av ett synsätt som skapar en individanpassad skola. Målen sätts utifrån elevens egna förutsättningar och uppnåendet av satta mål avgör var barnet/eleven utvecklingsmässigt befinner sig

Genom att lärarna möter varje elev/barn där de befinner sig tas deras lust och nyfikenhet att lära tillvara.

Vårdnadshavarna ges möjlighet och uppmuntras till ett aktivt inflytande, vilket bygger på medansvar och delaktighet.

Skolan ska ge barn och ungdomar:

*Redskap och kunskap så att de **kan**
Arbetsglädje och ansvar så att de **vill**
Självförtroende och stöd så att de **vågar***

vara med och forma framtidens samhälle.

4. Den effektiva och framgångsrika skolan

Skolorna i Vansbro kommun skall vara lärande och växande miljöer med en tydlig inriktning på goda kunskaper där allas lika värde och allas unika gåvor skall respekteras och främjas.

Skolorna har ett tydligt pedagogiskt ledarskap, behöriga lärare som ställer upp tydliga mål för barnen/eleverna och har höga förväntningar på dem. Samtidigt betonas basfärdigheter och kontinuerliga bedömningar av såväl kunskapsutveckling som social utveckling. Undervisningen har tydliga mål, ställer höga, anpassade krav och har lärare som ofta ger återkoppling till barnens/elevernas prestationer. I Vansbro kommun sammanfattas detta i begreppet "Den effektiva och framgångsrika skolan".

Den effektiva och framgångsrika skolan utvecklar två sidor, en inre och en yttre. Den inre utvecklas genom att varje individ stärks i tilltron till den egna förmågan, får en positiv självbild och en egen trygghet. Den yttre skapas av att barn/elever har goda kunskaper, och att de aktivt tar ansvar för sig själva och sin omgivning. Detta kan bara uppnås om all verksamhet i skolan präglas av denna helhetssyn.

5. Kännetecknen på god kvalitet.

A. EN SKOLA MED HÖG KVALITET

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att barnet/eleven:

- vägleds av lärare som kan och förstår sitt uppdrag.
- stöttas av lärare som ser individen.
- möter lärare som vågar vara vuxna.
- undervisas av lärare som har rätt ämneskompetens.
- fostras av lärare som är raka, tydliga och konsekventa.
- får utveckla sin fysiska, psykiska och sociala hälsa (hälsofrämjande skola).

B. EN SKOLA FÖR ALLA

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att:

- personalen kan och förstår skolans uppdrag.
- barnet/eleven vägleds av lärare som ser till att barnet/eleven verkligen känner att skolan är meningsfull.
- alla får vistas i en lugn och trygg miljö.
- det finns en väl anpassad organisation där varje barn/elev får det stöd han/hon behöver för att utvecklas utifrån sina förutsättningar och för att nå målen.
- varje barn/elev ges möjligheter att utvecklas utifrån sin nivå och sina förutsättningar så att målen uppnås.
- barnet/eleven respekteras och visar respekt för andra.
- ett synliggörande av barnet/eleven och att alla får känna sig värdefulla.

Målområde 1 - Normer och värden

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att:

- skolans värdegrund är förankrad hos alla (vårdnadshavare, barn/elever och personal).
- barnet/eleven möter lärare som inspirerar honom/henne att utveckla sin förmåga att visa respekt för sitt eget och andras värde (Lagen om förbud mot all kränkande behandling).
- barnet/eleven vägleds av lärare som behandlar pojkar och flickor lika samt säkerställer att jämlikhet i övrigt råder.
- barnet/eleven fostras av lärare som vägleder honom/henne att utveckla sin förmåga att ta avstånd från att andra utsätts för kränkande behandling och förtryck.

- barnet/eleven undervisas av lärare som påverkar honom/henne att utveckla sin förmåga att ta ansvar för sina handlingar.

Målområde 2 - Barns och ungdomars ansvar och inflytande

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att barnet/eleven:

- möter lärare som säkerställer att pojkar och flickor får lika stort utrymme.
- vägleds av lärare som ser till att han/hon och vårdnadshavarna får förståelse och medvetenhet om vilket studieansvar som gäller.
- stöttas av lärare som säkerställer att han/hon förstår att de själva har ett ansvar för sitt lärande.
- undervisas av lärare som ser till att alla är införstådda med att inflytande och ansvar sitter ihop.

Målområde 3 - Kunskaper, utveckling och lärande

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att barnet/eleven:

- undervisas av kompetenta lärare som har goda kunskaper om sitt uppdrag.
- möter lärare som ger honom/henne möjligheter att nå målen utifrån sina förutsättningar.
- stöttas av lärare som stimulerar hans/hennes nyfikenhet och lust att lära.
- handleds av lärare som förstår och använder olika lärstilar.
- träffar lärare som tillsammans med honom/henne skapar en miljö för lust och lärande.
- har en individuell utvecklingsplan som följs upp och utvärderas vid utvecklingssamtal, där mål och resultat formuleras, dokumenteras och kommuniceras.

Målområde 4 - Samverkan med andra

I Vansbro kommuns förskolor och skolor kännetecknas Den effektiva och framgångsrika skolan av att:

- det finns en tydlig och öppen samverkan mellan hemmet och skolan.
- det finns en fungerande samverkan mellan skolor, stadier, ämneslag, arbetslag och arbetsplatser (en röd tråd från förskola till Komvux).
- skolan har ett aktivt samspel med närsamhället (lokala företag, föreningar och kommunal verksamhet).
- det finns entreprenöriella inslag i skolarbetet (entreprenör – en som gör).
- det finns kunskap om och förståelse för varandras verksamheter i hela ”utbildningskedjan”.

6. Uppföljning och utvärdering

A. Kvalitetsredovisning

Arbete för att säkra och utveckla kvaliteten i den pågående verksamheten behöver kontinuerligt stämmas av och kontrolleras. Det krävs reflektion och överväganden kring frågor som:

- Vilka är resultaten av vårt arbete, vad har gått bra respektive mindre bra?
- Varför blev resultaten som de blev?
- Vad måste vi ändra och hur måste vi arbeta för att nå bättre resultat?
- Vilka effekter blir det om vi gör så här istället?

Kvalitetsredovisningen är den sammanfattande dokumentationen av hur långt huvudmannen och den lokala verksamheten kommit vid en viss tidpunkt när det gäller att förverkliga nationella mål.

Kommunen har enligt skollagen ansvar för att alla barn/elever skall ha en likvärdig utbildning och att hänsyn skall tas till barn/elevernas olika förutsättningar. Kommunen och dess skolor är också skyldiga att årligen upprätta skriftliga kvalitetsredovisningar som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av kommunens skolplan respektive skolornas arbetsplaner. Denna redovisning skall innehålla både en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder som kommer att vidtas för ökad måluppfyllelse.

Kvalitetsredovisningarna skall vara ett verktyg för att utveckla och förbättra verksamheten:

- Barn/elever, lärare, skolledning och övrig personal får en tydlig och gemensam bild av verksamheten som grund för att diskutera behovet av förbättringsåtgärder med lärandet i fokus.
- Vårdnadshavare och andra intressenter får en god information. De kan därigenom delta i diskussioner om utveckling, få mer insyn och utifrån sina olika roller ökad möjlighet till inflytande.
- Politikerna får genom redovisningarna och konsekvensbeskrivningarna underlag för sina beslut.
- Ge Skolverket underlag vid tillsyn av skolor och huvudmän, liksom för stödåtgärder och dialog.

Den lokala arbetsplanen är en viktig utgångspunkt för våra enheters kvalitetsredovisningar. Den beskriver hur nationella mål och kommunala mål skall uppnås. Dessutom anges vilka mål och åtgärder i övrigt som är av särskild vikt för skolan samt hur verksamheten därför skall utformas och organiseras.

I Vansbro kommun skall de skriftliga kvalitetsredovisningarna ha följande struktur:

- Kvalitetsredovisningarna omfattar ett läsår.
- Kvalitetsredovisningarna skall vara klara senast den 1 oktober och resultatet ingår i den årliga verksamhetsberättelsen som redovisas för Barn- och utbildningsnämnden och den centrala skolledningen.
- Rektor är ansvarig för att upprätta kvalitetsredovisningar. Planering och kvalitetsredovisning skall genomföras under medverkan av lärare, elever och övrig personal. När det gäller skolpliktiga barn/elever ska även vårdnadshavare erbjudas att delta i arbetet. Detta kan ske t.ex. inom ramen för föräldraföreningars arbete. Inom förskolan och i förskoleklassen skall, istället för barn/elever, vårdnadshavare ges möjlighet att medverka.

- Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för att en kommunal kvalitetsredovisning för skolorna årligen färdigställs.
- I kvalitetsredovisningen redovisas såväl de nationella målen som de kommunala målen.
- Under rubriken *Resultat och måluppfyllelse* redovisar kommunen och respektive enhet vilka resultat som uppnåtts. En bedömning görs av i vilken mån man nått de uppsatta målen. Resultaten skall alltså både beskrivas och värderas.
- Resultaten *analyseras* och slutsatser formuleras.
- Under rubriken *Åtgärder* redovisas de åtgärder för utveckling som anses nödvändiga med anledning av måluppfyllelsen. Det kan gälla såväl konkreta åtgärder, som behov vidtas omgäende, eller mer långsiktiga planer och projekt.

B. UPPFÖLJNING AV MÅLUPPFYLLELSEN

De individuella utvecklings- och studieplanerna i kombination med utvecklingssamtalen utgör en central del av uppföljningsarbetet. En uppföljning över tid skall göras för samtliga barn/elever. Skolverkets diagnostiska material från förskolan och t.o.m. skolår 5 samt de kommunalt framtagna lärstegarna skall användas för att säkra måluppfyllelsen. På motsvarande sätt skall diagnosmaterial från skolår 6 till 9 användas.

Resultaten från följande uppföljningar skall redovisas för höst och vår för Barn- och utbildningsnämnden och den centrala skolledningen:

- Betyg
- Diagnostiska prov
- Nationella ämnesprov
- Måluppnåendet ställt mot målen i lärstegarna.

Dessutom redovisas (för skolledningen) vilka barn/elever som har åtgärdsprogram upprättade och i vilka ämnen samt antalet barn/elever med anpassad studiegång.

För gymnasieskolan gäller dessutom en redovisning av resultatet på tröskelproven (ett prov för att bedöma om eleven uppnått den grundläggande kunskapsnivån i ämnet) i matematik, svenska och engelska i år 1 samt en redovisning av betygsresultaten efter år tre på individnivå. Dessutom redovisas antalet elever som lämnar gymnasieprogrammen med ofullständiga slutbetyg, reducerat program samt antalet ungdomar som avbryter sina studier.

Motsvarande ambitionsnivå gäller för Kommunal vuxenutbildning. Utvecklingen kan göra att ytterligare områden bör studeras närmare under den period som skolplanen täcker. Bl. a kommer Skolverket att ställa krav på redovisning av nationellt enhetliga resultatmått i kvalitetsredovisningarna.

C. UTVÄRDERING OCH UTVECKLING

Utvärdering innebär fördjupade studier och analyser inom vissa utvalda delar av verksamheten. Dess syfte är att förklara och värdera framför allt i förhållande till uppsatta

mål. Den har därmed en stark inriktning mot resultat. Samtidigt har utvärderingen som uppgift att skapa kunskap och bidra till utveckling. I de fall kvalitetsredovisningarna och andra uppföljningar inte ger det beslutsunderlag som krävs för att fatta väl avvägda beslut måste kompletterande utvärderingar genomföras.

D. TILLSYN

Den som är huvudman för det offentliga skolväsendet ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen och de bestämmelser som finns i annan lag eller förordning. Barn- och utbildningsnämnden utövar en aktiv tillsyn via tillsynsbesök på enheterna. Tillsynen handlar om att, via intervjuer/möten, få en tydlig (objektiv) bild av verksamheten, dess styrkor och identifierbara förbättringsområden.

Som en viktig del av kommunens tillsyn ingår att särskilt granska hur de tilldelade resurserna används. Detta görs för att undersöka om skolan säkerställer alla barns/elevs rätt till stöd för att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Detta gäller alla såväl barn/elever i behov av stöd att nå de grundläggande målen, som barn/elever i behov av stöd, för att utvecklas och nå mål på högre nivåer.

7. Hur fördelas ansvaret för att utveckla kvaliteten mellan berörda i skolan?

Riksdagen ansvarar för

- skollagen
- timplaner
- riktlinjer för läro- och kursplaner
- mål och riktlinjer i en nationell utvecklingsplan för skolan.

Regeringen ansvarar för

- läroplaner, kursplaner och övriga skolförfattningar
- fördelning av tillgängliga medel
- att ge särskilda uppdrag till Skolverket och Myndigheten för skolutveckling
- kvalitetsprogram för skolan.

Skolverket ansvarar för

- utbildningsinspektion
- nationell uppföljning och utvärdering.

Myndigheten för skolutveckling ansvarar för

- att stödja huvudmäns och lokala enheters arbete med lokal verksamhetsutveckling.

Kommunfullmäktige ansvarar för

- fastställandet av en kommunal skolplan på förslag av Barn- och utbildningsnämnden
- resursfördelning till Barn- och utbildningsnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för

- att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som finns i lag eller förordning och i Reglemente för barn- och utbildningsnämnden
- tillsynen av skolan
- att det upprättas en övergripande kvalitetsredovisning för skolorna.

Skolchefen ansvarar för

- att leda, samordna och utveckla förvaltningen
- övergripande planering och förvaltning
- att handlägga ärenden på Barn- och utbildningsnämndens uppdrag
- att budgetfördelningen mellan skolor och program utgår ifrån elevernas rätt och möjlighet till stöd för att nå skolans mål
- att verksamhetens budget rymms inom den av kommunfullmäktige beslutade budgeten
- att verksamheterna följer de statliga och kommunala styrdokumenterna och övriga lagar och avtal som reglerar skolans verksamhet.

Rektor ansvarar för

- verksamheten på skolan och dess utveckling
- personal- och ekonomifrågor
- barnens/elevernas arbetsmiljö
- att lokala arbetsplaner upprättas
- att enhetsvisa kvalitetsredovisningar upprättas
- att det finns kontinuerliga återkommande samverkansformer för vårdnadshavare och barn/elever.

Läraren ansvarar för

- undervisningen och för att barn/eleverna utvecklas efter sina förutsättningar och sin förmåga
- att bidra till skolutveckling
- att, utifrån sin kompetens och professionalitet, målen i de kommunala och statliga styrdokumenterna uppnås.

Barnet/eleven ansvarar för

- att, utifrån stigande ålder och mognad, planera och genomföra sina studier.

Vårdnadshavaren ansvarar för

- att bistå skolan i arbetet med att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för sitt barns utveckling och lärande.